Veiligheidsregio Zuid-Limburg

RAADSINFORMATIEBRIEF PROJECT WEERBARE SAMENLEVING

Aan	De gemeenteraden van de Zuid-Limburgse gemeenten
Van	Stuurgroep Project Weerbare Samenleving
Datum	28 september 2026
Betreft	Project Weerbare samenleving

Geachte leden van de gemeenteraad,

U wordt periodiek op de hoogte gebracht van de stand van zaken rondom het project Weerbare Samenleving binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL). Met deze brief informeren wij u graag over de recente ontwikkelingen, de eerste resultaten uit de pilots met Noodsteunpunten, de aanpak rondom burger- en maatschappelijke initiatieven én geven we een financiële vooruitblik richting 2027.

Werkgroep communicatie: Laagdrempelige voorbereiding

De afgelopen maanden is de regionale communicatie over weerbaarheid verder uitgebouwd. De regionale communicatie verschuift steeds meer van bewustwording naar concreet handelingsperspectief: wat kunnen inwoners, bedrijven en organisaties zelf doen om zich op langdurige uitval voor te bereiden? We sluiten met onze eigen Zuid-Limburgse campagne aan bij de landelijke campagne *Denk Vooruit*. Daarbij zoeken we afstemming met NCTV, NIPV en VNG om te zorgen voor een consistente boodschap.
Naast de algemene campagne hebben we gewerkt aan nieuwe manieren om verschillende doelgroepen te bereiken en de voorbereiding zo praktisch en laagdrempelig mogelijk te maken, door het ontwikkelen van concrete hulpmiddelen:

- **Praktische middelen:** Er is een speciaal ‘kookboekje’ samengesteld waarin Zuid-Limburgers tips en recepten delen. Daarnaast zijn een algemene flyer, een regionale weerbaarheidscheck en diverse scenariokaarten ontwikkeld om het gesprek over zelfredzaamheid op gang te brengen.
- **Voor ondernemers:** Aansluitend op de landelijke campagne worden Zuid-Limburgse ondernemers ondersteund met praktische handvatten om bedrijfscontinuïteit te borgen bij uitval van stroom, internet of telefonie. Via communicatietoolkits en de themapagina *“Blijft jouw organisatie draaien?”* op www.zuidlimburgveilig.nl bieden we handvaten.

Werkgroep Inwoners: Regie en stroomlijning maatschappelijke initiatieven

Het verheugt ons dat de urgentie van maatschappelijke weerbaarheid breed wordt gevoeld: we zien in onze regio steeds meer spontane initiatieven ontstaan vanuit zowel betrokken inwoners als het lokale bedrijfsleven. Tegelijkertijd brengt dit de uitdaging met zich mee om versnippering en wildgroei te voorkomen. Goede bedoelingen moeten elkaar versterken en aansluiten op de officiële hulpstructuren.
Onder leiding van de Werkgroep Inwoners zetten we daarom in op actieve regie en stroomlijning via de volgende acties:

- **Landelijke en regionale inventarisatie:** Het in kaart brengen van alle maatschappelijke partners, dorps- en buurtnetwerken en ondernemersinitiatieven die actief willen bijdragen aan het thema Weerbare Samenleving.
- **Stelsel van Burgerhulpverlening:** Het opzetten van een gedegen stelsel waarin burgerhulpverlening en vrijwillige inzet op een gestructureerde, veilige en gecoördineerde wijze kunnen landen bij incidenten en crises.
- **Kanaliseren en verbinden:** Zorgen dat maatschappelijke bereidheid en gemeentelijke noodstructuren naadloos op elkaar aansluiten, zodat de regie behouden blijft en doublures worden voorkomen.

Pilot Noodsteunpunten
In de eerste twee weken van juli hebben we met acht Zuid-Limburgse gemeenten (Beek, Beekdaelen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Simpelveld, Sittard-Geleen en Stein) intensief geoefend met de inrichting van Noodsteunpunten. Tijdens vier grootschalige oefendagen namen ruim 100 medewerkers, vrijwilligers, acteurs en waarnemers deel aan realistische scenario's (zoals uitval van communicatie, afhankelijkheid van medische apparatuur en vastgelopen betalingsverkeer).

De pilot had als doel te toetsen hoe een Noodsteunpunt in de praktijk functioneert als herkenbare fysieke plek voor betrouwbare informatie, het doen van spoedmeldingen, het verbinden van hulpaanbod en het ophalen van signalen uit de wijk. Een noodsteunpunt dient niet als opvanglocatie of locatie waar inwoners noodstroom of voorraden kunnen ophalen.

De belangrijkste inzichten en verdiepende resultaten uit de pilot zijn:

- **Meer dan een gebouw met een aggregaat:** Een Noodsteunpunt is geen louter technische faciliteit. Het succes valt of staat met de samenhang van: *locatie* + *getraind personeel* + *middelen* + *betrouwbare informatie* + *verbinding* + *heldere afspraken*.
- **Directe herkenbaarheid:** Zowel de fysieke locatie als de medewerkers en de beschikbare voorzieningen moeten voor inwoners onmiddellijk herkenbaar zijn als betrouwbaar gemeentelijk toevluchtsoord.
- **Cruciale communicatieketen:** Het noodsteunpunt staat nooit op zichzelf. De oefeningen hebben aangetoond dat de communicatielijn tussen noodsteunpunt, gemeentelijk coördinatiepunt en de regionale crisisorganisatie cruciaal is. Zowel de technische redundantie (communicatiemiddelen bij totale stroomuitval) als de praktische samenwerkingsafspraken worden op basis van de testresultaten nu aangescherpt.
- **Duidelijke informatie en handelingsperspectief:** Inwoners zoeken bij uitval van reguliere netwerken niet alleen feiten, maar vooral duiding en concreet handelingsperspectief.
- **Veiligheid en toegankelijkheid:** De steunpunten moeten laagdrempelig toegankelijk zijn voor kwetsbare groepen, terwijl gelijktijdig de fysieke en sociale veiligheid van aanwezige medewerkers en vrijwilligers gewaarborgd moet zijn.

De volledige evaluatie en waarnemingen worden momenteel uitgewerkt tot een regionaal onderzoeks- en adviesrapport. Dit rapport wordt in december 2026 opgeleverd en met uw raad gedeeld. Tevens dienen deze resultaten als input voor de landelijke handreiking en richtlijnen van het Rijk.

Financiële vooruitblik: Rijksbudget 2027 en gemeentelijke verantwoordelijkheid
Voor het jaar 2027 stelt het Rijk via de VRZL incidentele stimuleringsmiddelen beschikbaar om de weerbaarheidsopgave en de Noodsteunpunten verder vorm te geven. Hoewel dit een welkome impuls is, willen wij uw raad nadrukkelijk meegeven dat dit regionale budget niet toereikend zal zijn om de volledige lokale inrichting en instandhouding te dekken. De daadwerkelijke implementatie van Noodsteunpunten — denk aan locatie-inrichting, noodstroomvoorzieningen, lokale netwerkvorming en operationele personeelskosten — vraagt een structurele gemeentelijke inspanning. Wij adviseren daarom tijdig rekening te houden met deze opgave en te bezien welke eigen middelen en capaciteit hiervoor vanaf de begroting 2027 moeten worden gereserveerd.

Vanuit de veiligheidsregio blijven we de landelijke lobby voortzetten, onder andere voor toereikende structurele bekostiging vanuit het Rijk. Daarmee leveren we niet alleen een bijdrage aan de inhoudelijke ontwikkeling van het landelijke netwerk, maar ook aan de verdere onderbouwing van de benodigde structurele financiering en de wijze waarop deze middelen uiteindelijk bij veiligheidsregio's en gemeenten kunnen landen.

Tot slot
We houden steeds voor ogen dat een weerbare samenleving een gezamenlijke opgave is van de overheid, maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners. Alleen door samen te werken, verantwoordelijkheden te verbinden en elkaar te versterken, kunnen we Zuid-Limburg beter voorbereiden op langdurige verstoringen en uitval. De komende periode zetten wij de ingezette lijn voort en werken we verder aan de concrete versterking van de weerbaarheid in onze regio. Over belangrijke vervolgstappen, nieuwe ontwikkelingen en de verdere uitwerking van de aanpak zullen wij uw raad uiteraard blijven informeren.

Met vriendelijke groet,
Namens de Stuurgroep Project Weerbare Samenleving

[redacted]

Voorzitter van Bestuurs- en Adviescommissie Crisisbeheersing en Rampenbestrijding Veiligheidsregio Zuid-Limburg